ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 13.3.2020
COM(2020) 99 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2014/57/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς (οδηγία για την κατάχρηση αγοράς)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Ιστορικό

Η οδηγία 2014/57/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί ποινικών κυρώσεων για την κατάχρηση αγοράς (οδηγία για την κατάχρηση αγοράς) (στο εξής: οδηγία)[1] εκδόθηκε στις 16 Απριλίου 2014. Τα κράτη μέλη έπρεπε να θεσπίσουν και να δημοσιεύσουν τα απαραίτητα εθνικά μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την οδηγία έως τις 3 Ιουλίου 2016 και να θέσουν τα εν λόγω μέτρα σε εφαρμογή από την ίδια ημερομηνία, με την επιφύλαξη της έναρξης ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 596/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την κατάχρηση της αγοράς (κανονισμός για την κατάχρηση της αγοράς) (στο εξής: κανονισμός)[2].

Η οδηγία και ο κανονισμός εκσυγχρονίζουν και ενισχύουν τους ενωσιακούς κανόνες για τη διασφάλιση της ακεραιότητας της αγοράς και της προστασίας των επενδυτών, κανόνες που προηγουμένως προβλέπονταν από την οδηγία 2003/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς (κατάχρηση αγοράς)[3] και τις οδηγίες 2003/124/ΕΚ, 2003/125/ΕΚ και 2004/72/ΕΚ της Επιτροπής.

Η οδηγία συμπληρώνει τον κανονισμό διασφαλίζοντας την ποινικοποίηση των σοβαρότερων αδικημάτων που διαπράττονται κατά παράβαση του κανονισμού και θεσπίζοντας ελάχιστους κανόνες σε θέματα ποινικών κυρώσεων όσον αφορά πράξεις προσώπων που συνιστούν κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών, παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών και χειραγώγηση της αγοράς.

Η οδηγία εκδόθηκε βάσει του άρθρου 83 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την οποία «*οδηγίες μπορούν να θεσπίζουν ελάχιστους κανόνες σχετικούς με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων*», όταν *«η προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών στον τομέα του ποινικού δικαίου είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής πολιτικής της Ένωσης σε τομέα στον οποίο εφαρμόζονται μέτρα εναρμόνισης».*

1.2. Σκοπός και κύρια στοιχεία της οδηγίας

Με την οδηγία θεσπίζονται ελάχιστοι κανόνες σε θέματα ποινικών κυρώσεων για πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, για παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών και για τη χειραγώγηση της αγοράς (στο εξής: αδικήματα κατάχρησης της αγοράς). Η οδηγία διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού επιβάλλοντας στα κράτη μέλη την υποχρέωση να θεσπίσουν ποινικά αδικήματα και κυρώσεις τουλάχιστον για τις σοβαρές περιπτώσεις αυτών των αδικημάτων κατάχρησης

[1] ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 179.
[2] ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 1.
[3] ΕΕ L 96 της 12.4.2003, σ. 16.

της αγοράς. Με τον τρόπο αυτόν συμβάλλει στη διασφάλιση της ακεραιότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών και στην ενίσχυση της προστασίας των επενδυτών και της εμπιστοσύνης τους στις αγορές αυτές.

Σύμφωνα με τα πρωτόκολλα 22 και 21 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση αντίστοιχα, η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετείχαν στην έκδοση της οδηγίας και, κατά συνέπεια, δεν δεσμεύονται από αυτήν ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή της. Από την άλλη πλευρά, η Ιρλανδία άσκησε το δικαίωμά της να συμμετάσχει στην έκδοση και την εφαρμογή της οδηγίας.

Τα κύρια στοιχεία της οδηγίας είναι οι υποχρεώσεις που έχουν τα κράτη μέλη

- να ποινικοποιήσουν τουλάχιστον τις σοβαρές περιπτώσεις αδικημάτων κατάχρησης της αγοράς (άρθρα 3 έως 5[4])·
- να ποινικοποιήσουν την υποκίνηση και τη συνέργεια στη διάπραξη αδικημάτων κατάχρησης της αγοράς, καθώς και την απόπειρα διάπραξης οποιουδήποτε από τα αδικήματα αυτά (άρθρο 6)·
- να θεσπίσουν ελάχιστους κανόνες για την επιβολή ποινικών κυρώσεων σε φυσικά πρόσωπα, ειδικότερα μέγιστη κύρωση τουλάχιστον τεσσάρων ετών για πράξεις προσώπων που συνιστούν κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών και χειραγώγηση της αγοράς και μέγιστη κύρωση τουλάχιστον δύο ετών για παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών (άρθρο 7)·
- να προβλέψουν την ευθύνη των νομικών προσώπων και την επιβολή κυρώσεων εις βάρος τους για αδικήματα κατάχρησης της αγοράς (άρθρα 8 και 9)·
- να θεσπίσουν τη δικαιοδοσία τους σε σχέση με τα αδικήματα κατάχρησης της αγοράς (άρθρο 10)· και
- να ζητήσουν από τους υπευθύνους για την κατάρτιση του δικαστικού προσωπικού και του προσωπικού των αρχών επιβολής του νόμου να παράσχουν κατάλληλη εκπαίδευση σε σχέση με την οδηγία (άρθρο 11).

1.3. Πεδίο που καλύπτει η έκθεση· μεθοδολογία· διαδικασία·

Στην παρούσα έκθεση αξιολογείται η εφαρμογή της οδηγίας σύμφωνα με το άρθρο 12 της οδηγίας, με το οποίο δίνεται στην Επιτροπή η εντολή να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση επί της εφαρμογής της οδηγίας (ενότητες 2 και 3 κατωτέρω) και, αν παρίσταται ανάγκη, επί του κατά πόσον είναι απαραίτητη η τροποποίησή της (ενότητα 4 κατωτέρω).

Η περιγραφή και η ανάλυση στην παρούσα έκθεση βασίζονται κυρίως στα στοιχεία που παρείχαν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή μέσω της κοινοποίησης εθνικών μέτρων για τη μεταφορά της οδηγίας. Η έκθεση επικεντρώνεται στα μέτρα τα οποία έχουν λάβει τα κράτη μέλη για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό τους δίκαιο. Αξιολογεί αν τα κράτη μέλη εφάρμοσαν την οδηγία εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας και κατά πόσον οι εθνικές νομοθεσίες επιτυγχάνουν τους στόχους και πληρούν τις απαιτήσεις της οδηγίας.

[4] Όλα τα άρθρα χωρίς άλλη ένδειξη αναφέρονται στην οδηγία.

Κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη είχαν κοινοποιήσει την πλήρη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο[5]. Η Επιτροπή ξεκίνησε την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των εθνικών μέτρων με την οδηγία μόλις αυτά κοινοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη. Ως αποτέλεσμα, κινήθηκαν διαδικασίες επί παραβάσει για μη συμμόρφωση σε 14 περιπτώσεις. Στο πλαίσιο ανεπίσημων επαφών με τα κράτη μέλη, κατέστη δυνατόν να επιλυθούν ορισμένα ζητήματα μεταφοράς σε συνεργασία με το οικείο κράτος μέλος και οι σχετικές διαδικασίες επί παραβάσει για μη συμμόρφωση περατώθηκαν σε πέντε περιπτώσεις. Τα ζητήματα αυτά δεν περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση. Σε εννέα περιπτώσεις οι διαδικασίες επί παραβάσει βρίσκονται σε εξέλιξη. Σε έξι από αυτές, εκδόθηκε προειδοποιητική επιστολή.

2. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Κύριος στόχος της Επιτροπής είναι να διασφαλίσει ότι όλα τα κράτη μέλη διαθέτουν επαρκώς αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά μέτρα ποινικού δικαίου για την προστασία της ακεραιότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών από την κατάχρηση.

Από τη λεπτομερή αξιολόγηση των κοινοποιηθέντων μέτρων μεταφοράς επιβεβαιώθηκε ότι τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο με πλήρη και ορθό τρόπο σε όλες τις πτυχές της. Επιπλέον, διαπιστώθηκε ότι οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης συχνά αφορούσαν ζητήματα ήσσονος σημασίας. Για παράδειγμα, δεν διαπιστώθηκαν ζητήματα μεταφοράς όσον αφορά τις διατάξεις σχετικά με την υποκίνηση, τη συνέργεια και την απόπειρα (άρθρο 6)· τις κυρώσεις κατά νομικών προσώπων (άρθρο 9)· τη δικαιοδοσία (άρθρο 10)· και την εκπαίδευση (άρθρο 11). Όσον αφορά τη μεταφορά των διατάξεων για τις ποινικές κυρώσεις σε φυσικά πρόσωπα (άρθρο 7) και την ευθύνη νομικών προσώπων (άρθρο 8), ανέκυψαν ανησυχίες μόνο σε δύο κράτη μέλη αντίστοιχα. Στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων, τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει σωστά την ποινικοποίηση των αδικημάτων κατάχρησης της αγοράς, δηλαδή των πράξεων προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες (άρθρο 3), της παράνομης δημοσιοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών (άρθρο 4) και της χειραγώγησης της αγοράς (άρθρο 5).

Ωστόσο, κατά τους ελέγχους σχετικά με τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα ζητήματα μεταφοράς:

- Σε διάφορα κράτη μέλη, το άρθρο 1 (αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής) δεν έχει μεταφερθεί με ορθό και πλήρη τρόπο.
- Σε ένα κράτος μέλος, οι ορισμοί (άρθρο 2) ήταν ανύπαρκτοι ή ελλιπείς.
- Οι πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και η σύσταση σε πρόσωπο να συμμετάσχει σε κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών (άρθρο 3) δεν έχουν ποινικοποιηθεί πλήρως σε τρία κράτη μέλη.

[5] Μετά την εκπνοή της προθεσμίας μεταφοράς στις 3 Ιουλίου 2016, 18 κράτη μέλη είτε δεν είχαν κοινοποιήσει είτε δεν είχαν κοινοποιήσει πλήρως στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέτρα μεταφοράς. Η Επιτροπή απέστειλε σε αυτά τα κράτη μέλη προειδοποιητικές επιστολές είτε για μη κοινοποίηση είτε για μερική κοινοποίηση, καθώς και επιπλέον αιτιολογημένη γνώμη σε ένα κράτος μέλος. Στο μεταξύ, όλες αυτές οι διαδικασίες επί παραβάσει έχουν περατωθεί.

- Ένα κράτος μέλος δεν έχει ποινικοποιήσει πλήρως την παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών (άρθρο 4).
- Η μεταφορά του άρθρου 5 (χειραγώγηση της αγοράς) ήταν σε πολλές περιπτώσεις ελλιπής, καθώς ορισμένα από τα στοιχεία του δεν καλύφθηκαν στην εθνική νομοθεσία. Όσον αφορά το άρθρο 1 παράγραφος 4, που επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 5, αρκετά κράτη μέλη δεν συμπεριέλαβαν ρητά όλα τα απαιτούμενα στοιχεία.

Δεδομένου ότι τα προαναφερόμενα ζητήματα συμμόρφωσης, τα οποία αναλύονται λεπτομερώς στην ενότητα 3, εξακολουθούν να εκκρεμούν, η Επιτροπή έχει λάβει όλα τα κατάλληλα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της κίνησης διαδικασίας επί παραβάσει δυνάμει του άρθρου 258 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την οδηγία σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΗΜΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

3.1. Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής (άρθρο 1)

Το άρθρο 1 της οδηγίας καθορίζει το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Στο πλαίσιο αυτό, δεν απαριθμεί μόνο τα χρηματοπιστωτικά μέσα στα οποία εφαρμόζεται η οδηγία (θετικό πεδίο εφαρμογής, παράγραφος 2), αλλά επίσης καθορίζει και πού δεν εφαρμόζεται η οδηγία (παράγραφος 3). Το άρθρο 1 παράγραφος 4 επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 5 (χειραγώγηση της αγοράς) σε ορισμένες συμβάσεις άμεσης παράδοσης εμπορευμάτων, σε ορισμένα είδη χρηματοπιστωτικών μέσων τα οποία συνδέονται με συμβάσεις άμεσης παράδοσης εμπορευμάτων, και σε συμπεριφορά σε σχέση με τα κριτήρια αναφοράς. Η παράγραφος 5 καθιστά σαφές ότι η οδηγία εφαρμόζεται σε κάθε συναλλαγή, εντολή ή ενέργεια που αφορά κάθε χρηματοπιστωτικό μέσο, όπως ορίζεται στις παραγράφους 2 και 4, ανεξάρτητα από το αν η εν λόγω συναλλαγή, εντολή ή ενέργεια λαμβάνει χώρα σε χώρο διαπραγμάτευσης.

Τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει το άρθρο 1 πλήρως και σύμφωνα με την οδηγία. Στα υπόλοιπα κράτη μέλη, εντοπίστηκαν και εξακολουθούν να εκκρεμούν τα ακόλουθα προβλήματα:

- Το άρθρο 1 παράγραφος 2 για την εφαρμογή της οδηγίας σε διάφορα είδη χρηματοπιστωτικών μέσων δεν μεταφέρθηκε πλήρως σε δύο κράτη μέλη, δεδομένου ότι η νομοθεσία περιορίζεται στη διαπραγμάτευση σε ορισμένους πολυμερείς μηχανισμούς διαπραγμάτευσης (ΠΜΔ) [στοιχείο β)] και σε οργανωμένους μηχανισμούς διαπραγμάτευσης (ΟΜΔ) [στοιχείο γ)] και/ή δεν περιλαμβάνει όλα τα χρηματοπιστωτικά μέσα.
- Το άρθρο 1 παράγραφος 3, το οποίο καθορίζει το αρνητικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (όπως η εξαίρεση των πράξεων επί ιδίων μετοχών, κινητών αξιών και της νομισματικής πολιτικής), δεν μεταφέρθηκε σε ένα κράτος μέλος, καθώς οι πράξεις

επί κινητών αξιών ή συνδεόμενων με αυτές μέσων για σκοπούς σταθεροποίησης [στοιχείο β)] δεν αναφέρονται, σε αντίθεση με τις άλλες εξαιρέσεις.

- Η μεταφορά του άρθρου 1 παράγραφος 4 στοιχείο α), το οποίο επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 5 σε ορισμένες συμβάσεις άμεσης παράδοσης εμπορευμάτων, ήταν ελλιπής σε δύο κράτη μέλη, δεδομένου ότι οι εθνικές διατάξεις μεταφοράς δεν εφαρμόζονται σε καμία άλλη «ενέργεια» που έχει παρόμοια επίπτωση. Σε ένα κράτος μέλος, η εν λόγω διάταξη δεν μεταφέρθηκε καθόλου.
- Η μεταφορά του άρθρου 1 παράγραφος 4 στοιχείο β) ήταν ελλιπής σε δύο κράτη μέλη, στα οποία το εθνικό μέτρο μεταφοράς αναφέρεται σε «συναλλαγή» και σε «εντολή» αλλά δεν περιλαμβάνει αναφορά σε άλλη «ενέργεια» ή «προσφορά».
- Το άρθρο 1 παράγραφος 4 στοιχείο γ), το οποίο προβλέπει ότι το άρθρο 5 εφαρμόζεται επίσης σε συμπεριφορά σε σχέση με τα κριτήρια αναφοράς, δεν μεταφέρθηκε (πλήρως) από τέσσερα κράτη μέλη.

3.2. Ορισμοί (άρθρο 2)

Το άρθρο 2 ορίζει 14 τεχνικούς όρους κεντρικής σημασίας για την εφαρμογή της οδηγίας. Όλα τα κράτη μέλη, πλην ενός, έχουν μεταφέρει ορθά τους ορισμούς αυτών των όρων.

Σε ένα κράτος μέλος, εξακολουθεί να ελλείπει ο ορισμός [σημείο 6)] του όρου «κριτήριο αξιολόγησης».

3.3. Αδικήματα

Τα άρθρα 3, 4 και 5 υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν την ποινικοποίηση τριών τύπων αδικημάτων κατάχρησης της αγοράς, τουλάχιστον στις σοβαρές περιπτώσεις και όταν διαπράττονται εκ προθέσεως:

- πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, σύσταση ή ενθάρρυνση προσώπου να συμμετάσχει σε κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών (άρθρο 3)·
- παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών (άρθρο 4)· και
- χειραγώγηση της αγοράς (άρθρο 5).

3.3.1. Οριζόντια θέματα

Δεδομένου ότι η οδηγία προβλέπει ελάχιστους κανόνες, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να θεσπίζουν ή να διατηρούν αυστηρότερους ποινικούς κανόνες για τις καταχρήσεις αγοράς.

Τα κράτη μέλη μπορούν, για παράδειγμα, να ποινικοποιούν περιπτώσεις κατάχρησης της αγοράς που δεν θεωρούνται **«σοβαρές»**. Πράγματι, τα περισσότερα κράτη μέλη χρησιμοποίησαν αυτή την επιλογή στην περίπτωση της παράνομης δημοσιοποίησης. Όσον αφορά τα άλλα δύο αδικήματα, μόνο λίγα κράτη μέλη έκαναν χρήση αυτής της επιλογής. Ωστόσο, ακόμη και τα κράτη μέλη που υπερέβησαν την ελάχιστη απαίτηση, το έπραξαν εν γένει χωρίς αναφορά στους ενδεικτικούς καταλόγους κριτηρίων που παρατίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 11 και 12. Αυτό αναλύεται περαιτέρω στην ενότητα 4.1 κατωτέρω. Επιπλέον, η δυνατότητα που παρέχεται στα κράτη μέλη να περιορίσουν την ποινικοποίηση

στις σοβαρές περιπτώσεις χρησιμοποιήθηκε ορισμένες φορές για να δικαιολογηθεί ο περιορισμός των στοιχείων του εγκλήματος. Για παράδειγμα, η εναλλακτική πιθανότητα της χειραγώγησης της αγοράς με «οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά ή δραστηριότητα» που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο α) δεν μεταφέρθηκε, με αποτέλεσμα κενό στην ποινικοποίηση του εν λόγω αδικήματος.

Η οδηγία δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να ποινικοποιήσουν την **εξ αμελείας** διάπραξη των αδικημάτων, αν και η αιτιολογική σκέψη 21 ορίζει ρητά ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι πράξεις χειραγώγησης της αγοράς συνιστούν ποινικό αδίκημα, εφόσον γίνονται από ελαφρά ή βαρεία αμέλεια. Λίγα κράτη μέλη αξιοποίησαν αυτή τη δυνατότητα ποινικοποιώντας κάποιας μορφής εξ αμελείας συμπεριφορά, π.χ. όταν ένα πρόσωπο όφειλε να γνωρίζει ότι οι πληροφορίες είναι εμπιστευτικές. Αυτό αναλύεται περαιτέρω στην ενότητα 4.3 κατωτέρω.

Ορισμένα κράτη μέλη πρόσθεσαν στον ορισμό του αδικήματος στοιχεία που δεν απαιτούνται από την οδηγία, ιδίως όσον αφορά την υποκειμενική υπόσταση του αδικήματος (mens rea). Για παράδειγμα, η **συγκεκριμένη πρόθεση** επίτευξης παράνομου οφέλους ή πρόκλησης παράνομης ζημίας αποτελούσε απαίτηση εθνικής νομοθεσίας. Η Επιτροπή θεώρησε ότι αυτή η προσθήκη μπορεί να επιτραπεί ως έκφραση της «σοβαρότητας» της περίπτωσης.

3.3.2. Πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες

Το άρθρο 3 παράγραφος 1 ορίζει ότι τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα δέοντα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι πράξεις προσώπων που συνιστούν κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών και η σύσταση σε άλλο πρόσωπο ή η παρακίνησή του να συμμετέχει σε κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών συνιστούν ποινικά αδικήματα (παράγραφος 1). Για τους σκοπούς της οδηγίας, κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών διαπράττεται όταν ένα πρόσωπο κατέχει εμπιστευτικές πληροφορίες και τις χρησιμοποιεί αγοράζοντας ή πουλώντας, για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου, άμεσα ή έμμεσα, χρηματοπιστωτικά μέσα τα οποία αφορούν οι εν λόγω πληροφορίες (παράγραφος 2).

Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 απαριθμούνται τα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζεται το άρθρο. Επιπλέον, το δεύτερο εδάφιο προβλέπει ότι το άρθρο εφαρμόζεται επίσης σε κάθε πρόσωπο το οποίο έχει αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες, υπό περιστάσεις διαφορετικές από εκείνες του πρώτου εδαφίου, όταν γνωρίζει ότι πρόκειται για πληροφορίες εμπιστευτικές. Δύο κράτη μέλη δεν έχουν μεταφέρει την τελευταία υποχρέωση («περιστάσεις διαφορετικές»).

Το αδίκημα της σύστασης σε άλλο πρόσωπο ή της παρότρυνσης άλλου προσώπου να πραγματοποιήσει πράξεις βάσει εμπιστευτικών πληροφοριών ορίζεται περαιτέρω στο άρθρο 3 παράγραφος 6. Ένα κράτος μέλος δεν έχει μεταφέρει πλήρως το εν λόγω αδίκημα, δεδομένου ότι δεν επισύρει ποινικές κυρώσεις εάν το άλλο πρόσωπο δεν ακολουθήσει τη σύσταση.

3.3.3. Παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, η παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών, όπως ορίζεται στις παραγράφους 2 έως 5, αποτελεί ποινικό αδίκημα.

Κατά τον χρόνο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, μόνον ένα κράτος μέλος δεν έχει ακόμη εξασφαλίσει την πλήρη συμμόρφωση της νομοθεσίας του με το εν λόγω άρθρο, καθώς δεν έχει ποινικοποιήσει την επακολουθούσα δημοσιοποίηση των συστάσεων ή παροτρύνσεων όπως απαιτείται από το άρθρο 4 παράγραφος 4.

3.3.4. Χειραγώγηση της αγοράς

Το άρθρο 5 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να ποινικοποιήσουν τη χειραγώγηση της αγοράς όπως ορίζεται στο εν λόγω άρθρο. Ουσιαστικά, το αδίκημα περιλαμβάνει την πραγματοποίηση συναλλαγής, την αποστολή εντολής διαπραγμάτευσης, τη διάδοση πληροφοριών ή οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά ή δραστηριότητα η οποία παρέχει στις αγορές ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις ή διαμορφώνει σε μη κανονικό επίπεδο την τιμή ενός χρηματοπιστωτικού μέσου.

Από το άρθρο αυτό προέκυψε ο μεγαλύτερος αριθμός ζητημάτων μεταφοράς. Συνολικά, εντοπίστηκαν περισσότερα από 20 ζητήματα σε επτά διαφορετικά κράτη μέλη.

Και τα επτά εν λόγω κράτη μέλη αντιμετώπισαν προβλήματα με τη μεταφορά της παραγράφου 2 στοιχείο α), σύμφωνα με την οποία η χειραγώγηση της αγοράς περιλαμβάνει την «πραγματοποίηση συναλλαγής, αποστολή εντολής διαπραγμάτευσης ή οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά ή δραστηριότητα η οποία: i) παρέχει ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις σχετικά με την προσφορά, τη ζήτηση ή την τιμή ενός χρηματοπιστωτικού μέσου ή μιας συναφούς με αυτό σύμβασης χρηματιστηριακού εμπορεύματος τοις μετρητοίς· […]» [η επισήμανση των συντακτών].

Σε όλες τις περιπτώσεις, τα οικεία κράτη μέλη δεν συμπεριέλαβαν «οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά ή δραστηριότητα» στον ορισμό του αδικήματος. Επιπροσθέτως, τρία κράτη μέλη δεν συμπεριέλαβαν τις συμβάσεις χρηματιστηριακού εμπορεύματος τοις μετρητοίς. Ένα κράτος μέλος δεν κάλυψε καθόλου το συγκεκριμένο στοιχείο.

Παρομοίως, όσον αφορά την παράγραφο 2 στοιχείο β) (παραπλανητική συμπεριφορά που επηρεάζει την τιμή χρηματοπιστωτικών μέσων ή συναφούς με αυτά συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων) και στοιχείο γ) (διάδοση πληροφοριών μέσω των μέσων μαζικής ενημέρωσης που παρέχουν ψευδείς ή παραπλανητικές ενδείξεις με σκοπό τον προσπορισμό πλεονεκτήματος), τέσσερα και τρία κράτη μέλη, αντίστοιχα, δεν είχαν καλύψει όλες τις μορφές συμπεριφοράς και/ή τα συμβόλαια άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων.

Τέλος, τέσσερα κράτη μέλη δεν είχαν μεταφέρει όλα τα στοιχεία της παραγράφου 2 στοιχείο δ) (χειραγώγηση της αγοράς όσον αφορά τον τρόπο υπολογισμού του κριτηρίου αξιολόγησης), καθώς το εν λόγω στοιχείο δεν μεταφέρθηκε καθόλου ή η μεταφορά του δεν κάλυψε «κάθε άλλη συμπεριφορά» χειραγώγησης του τρόπου υπολογισμού του κριτηρίου αξιολόγησης.

3.4. Υποκίνηση, συνέργεια και απόπειρα (άρθρο 6)

Το άρθρο 6 παράγραφος 1 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να ποινικοποιήσουν την υποκίνηση και τη συνέργεια στη διάπραξη των αδικημάτων που θεσπίζονται βάσει των άρθρων 3 (με

εξαίρεση τη σύσταση σε πρόσωπο ή την ενθάρρυνση προσώπου να συμμετάσχει σε κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών), 4 και 5 της οδηγίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2, η απόπειρα τιμωρείται επίσης ως ποινικό αδίκημα, πλην όμως μόνο σε σχέση με τα άρθρα 3 (συμπεριλαμβανομένης της σύστασης σε πρόσωπο ή της ενθάρρυνσης προσώπου να συμμετάσχει σε κατάχρηση εμπιστευτικών πληροφοριών) και 5, αλλά όχι σε σχέση με την παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών (άρθρο 4).

Όλα τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τις εν λόγω απαιτήσεις, οι οποίες εν γένει έχουν ενσωματωθεί στο γενικό μέρος των αντίστοιχων ποινικών κωδίκων τους.

3.5. Ποινικές κυρώσεις σε φυσικά πρόσωπα (άρθρο 7)

Το άρθρο 7 παράγραφος 1 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 6 τιμωρούνται με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2, οι πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και η χειραγώγηση της αγοράς πρέπει να τιμωρούνται με στερητική της ελευθερίας ποινή, το ανώτατο όριο της οποίας ανέρχεται τουλάχιστον σε τέσσερα έτη. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3, η παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών πρέπει να τιμωρείται με μέγιστη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών.

Η συμμόρφωση προς το άρθρο 7 παράγραφος 1 αξιολογήθηκε με βάση τα ακόλουθα στοιχεία:

i. το επίπεδο των κυρώσεων για παρόμοια ποινικά αδικήματα·
ii. άλλους τύπους αδικημάτων του αντίστοιχου εθνικού δικαίου για τα οποία προβλέπεται το ίδιο επίπεδο κυρώσεων.

Όλα τα κράτη μέλη προβλέπουν ποινή φυλάκισης για αδικήματα κατάχρησης της αγοράς. Η υψηλότερη μέγιστη ποινή φυλάκισης ήταν 10 έτη. Για ένα κράτος μέλος διαπιστώθηκε ότι παραβίαζε την υποχρέωσή του που απορρέει από το άρθρο 7 παράγραφος 2, δεδομένου ότι η ελάχιστη ανώτατη ποινή ήταν μικρότερη των τεσσάρων ετών για πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και για χειραγώγηση της αγοράς. Ένα άλλο κράτος μέλος επέβαλλε διαφορετικές κυρώσεις στην περίπτωση του άρθρου 3 παράγραφος 3 στοιχείο δ) αφενός και στην περίπτωση του άρθρου 3 παράγραφος 3 στοιχεία α), β) και γ) αφετέρου.

3.6. Νομικά πρόσωπα (άρθρα 8 και 9)

3.6.1. Ευθύνη νομικών προσώπων (άρθρο 8)

Το άρθρο 8 παράγραφος 1 επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να εξασφαλίζουν ότι τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υπέχουν ευθύνη για αδικήματα κατάχρησης της αγοράς, εάν διαπράχθηκαν προς όφελός τους από πρόσωπα τα οποία διαθέτουν συγκεκριμένες αρμοδιότητες εντός του νομικού προσώπου, και ιδίως την ιδιότητα:

α) εντολοδόχου εκπροσώπησης του νομικού προσώπου·
β) πληρεξούσιου λήψης αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου· ή
γ) πληρεξούσιου άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

Παρότι η μεταφορά του άρθρου 8 ποικίλλει εντός των ορίων που θέτει η οδηγία, όλα τα κράτη μέλη έχουν θέσει σε εφαρμογή συστήματα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υπέχουν ευθύνη για αδικήματα κατάχρησης της αγοράς. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 18, η ευθύνη μπορεί να είναι ποινική ή μη ποινική.

Λίγα κράτη μέλη δεν προβλέπουν στα νομικά συστήματά τους ποινική ευθύνη για τα νομικά πρόσωπα, έχουν όμως θεσπίσει διοικητικές και αστικές κυρώσεις. Ωστόσο, τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει καθεστώτα ποινικής ευθύνης για τα νομικά πρόσωπα.

Το άρθρο 8 παράγραφος 2 επεκτείνει την ευθύνη του νομικού προσώπου στις περιπτώσεις στις οποίες κατέστη δυνατή η διάπραξη αδικήματος κατάχρησης της αγοράς λόγω πλημμελούς εποπτείας ή ελέγχου, οφειλόμενης σε ένα από τα πρόσωπα αυτά. Δύο κράτη μέλη δεν έχουν ακόμη μεταφέρει με ορθό τρόπο τη διάταξη αυτή στο εθνικό τους δίκαιο.

Το άρθρο 8 παράγραφος 3 ορίζει ότι η ποινική ευθύνη νομικού προσώπου δεν αποκλείει την ποινική ευθύνη φυσικού προσώπου που διέπραξε αδίκημα κατάχρησης της αγοράς. Αυτό ισχύει σε όλα τα κράτη μέλη.

3.6.2. Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων (άρθρο 9)

Το άρθρο 9 ορίζει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις για τα νομικά πρόσωπα, στις οποίες περιλαμβάνονται χρηματικά πρόστιμα με ποινικό ή μη χαρακτήρα. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να προβλέπουν άλλες μη χρηματικές κυρώσεις. Στα στοιχεία α) έως ε) απαριθμούνται ενδεικτικές επιλογές τέτοιου είδους πρόσθετων κυρώσεων.

Οι εναλλακτικές επιλογές κυρώσεων ελήφθησαν υπόψη στις περιπτώσεις στις οποίες το επίπεδο των προστίμων δεν συνδεόταν με το όφελος από την εγκληματική πράξη ή με τον κύκλο εργασιών της νομικής οντότητας —όπως ισχύει στα περισσότερα κράτη μέλη— καθώς και στις περιπτώσεις στις οποίες το επίπεδο των προστίμων θεωρήθηκε χαμηλό. Στις περιπτώσεις στις οποίες το αντίστοιχο εθνικό δίκαιο προέβλεπε την επιβολή περαιτέρω σωρευτικών κυρώσεων (π.χ. αποκλεισμός από παροχές του δημοσίου, δικαστική λύση κ.λπ.) πέραν της επιβολής προστίμων, το σύστημα κυρώσεων στο οικείο κράτος μέλος θεωρήθηκε, καταρχήν, ότι συμμορφώνεται προς τις απαιτήσεις της οδηγίας.

Με βάση τα κριτήρια αυτά, όλα τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει ικανοποιητικά το άρθρο 9 στο εθνικό τους δίκαιο, αν και τα προβλεπόμενα πρόστιμα ήταν σε κάποιες περιπτώσεις σχετικά χαμηλά. Όλα τα κράτη μέλη έχουν επίσης θεσπίσει και άλλες κυρώσεις πέραν των προστίμων για τα νομικά πρόσωπα. Μεταξύ των επιλογών που προβλέπει η οδηγία, τα μέτρα προσωρινής ή οριστικής απαγόρευσης της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας και η δικαστική λύση αποτελούν τις προτιμώμενες επιλογές.

3.7. Δικαιοδοσία (άρθρο 10)

Το άρθρο 10 παράγραφος 1 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν τη δικαιοδοσία τους σε σχέση με τα αδικήματα κατάχρησης της αγοράς σύμφωνα με:

α) την αρχή της εδαφικότητας (αδικήματα που έχουν διαπραχθεί εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στο έδαφος του κράτους μέλους)· και
β) την αρχή της ενεργητικής προσωπικότητας (αδικήματα που έχουν διαπραχθεί από υπήκοο του κράτους μέλους).

Όλα τα κράτη μέλη θεμελίωσαν την αρχή της εδαφικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α), με ρητές γενικές διατάξεις, σύμφωνα με τις οποίες τα ποινικά αδικήματα που έχουν διαπραχθεί εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στην επικράτειά τους εμπίπτουν στη δικαιοδοσία τους. Το εθνικό δίκαιο των περισσότερων κρατών μελών περιλαμβάνει επίσης ρητές διατάξεις για την επέκταση της δικαιοδοσίας τους και σε αδικήματα που έχουν διαπραχθεί «εν μέρει» στο εθνικό έδαφος. Σε άλλα κράτη μέλη, στα οποία δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των όρων «εξ ολοκλήρου» ή «εν μέρει», ήταν δυνατόν να συναχθεί η κάλυψη αμφότερων των εναλλακτικών επιλογών. Σε ένα κράτος μέλος, αυτό προκύπτει από τη νομολογία.

Ομοίως, όλα τα κράτη μέλη μετέφεραν με ορθό τρόπο στο εθνικό τους δίκαιο την αρχή της ενεργητικής προσωπικότητας, ως βάση θεμελίωσης της δικαιοδοσίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο β). Κατά γενικό κανόνα, τα κράτη μέλη προβλέπουν την απαίτηση ο δράστης να είναι υπήκοός τους κατά τον χρόνο τέλεσης του αδικήματος.

Πολλά κράτη μέλη έχουν κάνει χρήση των επιλογών που προβλέπει η οδηγία για να επεκτείνουν τη δικαιοδοσία τους. Πέντε κράτη μέλη επέλεξαν να επεκτείνουν τη δικαιοδοσία τους για αδικήματα που έχουν διαπραχθεί εναντίον υπηκόου τους (αρχή της παθητικής προσωπικότητας). Δεκατέσσερα κράτη μέλη επέλεξαν να χρησιμοποιήσουν την επιλογή που προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2 στοιχείο α) όσον αφορά τη δικαιοδοσία σε σχέση με τους συνήθεις κατοίκους· έξι εφαρμόζουν την επιλογή του άρθρου 10 παράγραφος 2 στοιχείο β) σχετικά με τη δικαιοδοσία στις περιπτώσεις στις οποίες το αδίκημα διαπράχθηκε προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφός τους· τέλος, δεκατέσσερα δεν απαιτούν διττό αξιόποινο στην περίπτωση των αδικημάτων που διαπράττονται από υπηκόους τους εκτός του εδάφους τους.

4. ΑΝΑΓΚΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Το άρθρο 12 ορίζει ότι η Επιτροπή δεν πρέπει να αξιολογήσει μόνο τη μεταφορά της οδηγίας αλλά, επίσης, αν παρίσταται ανάγκη, κατά πόσον είναι απαραίτητη η τροποποίησή της, ιδίως όσον αφορά την ερμηνεία των σοβαρών περιπτώσεων, το επίπεδο των ποινικών κυρώσεων και τα προαιρετικά στοιχεία που αναφέρονται στην οδηγία (βλ. κατωτέρω, ενότητα 5).

4.1. Ερμηνεία σοβαρών περιπτώσεων

Η οδηγία περιέχει μη εξαντλητικές ενδείξεις ως προς το ποιες περιπτώσεις θα πρέπει να θεωρούνται «σοβαρές». Τα κριτήρια αυτά μπορούν να χρησιμοποιούνται στις επιμέρους

περιπτώσεις προκειμένου να καθοριστεί αν μια συγκεκριμένη περίπτωση είναι «σοβαρή». Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 11, οι πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και η παράνομη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών θα πρέπει να θεωρούνται σοβαρές σε περιπτώσεις που υπάρχει σοβαρός αντίκτυπος για την ακεραιότητα της αγοράς, ή που το πραγματικό ή δυνητικό κέρδος που αποκομίζεται ή η ζημία που αποφεύγεται, το επίπεδο των ζημιών που προκαλούνται στην αγορά ή η συνολική αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης είναι υψηλό. Άλλες περιστάσεις που ενδέχεται να λαμβάνονται υπόψη είναι η συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση ή η υποτροπή.

Παρομοίως, η χειραγώγηση της αγοράς θα πρέπει να θεωρείται σοβαρή σε περιπτώσεις στις οποίες, μεταξύ άλλων, το επίπεδο της μεταβολής της αξίας του χρηματοπιστωτικού μέσου ή του συμβολαίου άμεσης παράδοσης επί εμπορευμάτων ή το ύψος των κονδυλίων που χρησιμοποιήθηκαν αρχικά είναι υψηλό ή όταν η χειραγώγηση διαπράττεται από πρόσωπο που απασχολείται ή εργάζεται στον χρηματοπιστωτικό τομέα ή σε εποπτική ή ρυθμιστική αρχή (αιτιολογική σκέψη 12).

Τα κράτη μέλη έχουν χρησιμοποιήσει σε κάποιον βαθμό αυτές τις αιτιολογικές σκέψεις ως κατευθυντήριες γραμμές. Ωστόσο, στις περισσότερες περιπτώσεις, έλαβαν υπόψη μόνον ένα ή ορισμένα από τα αναφερόμενα κριτήρια, π.χ. την αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης. Κατά τη διάρκεια ανεπίσημων επαφών, αρκετά κράτη μέλη τόνισαν τον μη δεσμευτικό χαρακτήρα των αιτιολογικών σκέψεων. Πολλά κράτη μέλη επέλεξαν να περιορίσουν κατά τρόπο αφηρημένο είτε τον ορισμό του αδικήματος είτε τις κυρώσεις μόνο στις σοβαρές περιπτώσεις.

4.2. Επίπεδο κυρώσεων

Ελάχιστα ζητήματα συμμόρφωσης προέκυψαν όσον αφορά το επίπεδο των κυρώσεων. Μόνο σε ένα κράτος μέλος, η ελάχιστη ανώτατη κύρωση για πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και για χειραγώγηση της αγοράς ήταν μικρότερη των τεσσάρων ετών. Συχνά, το ανώτατο όριο φυλάκισης ήταν μεγαλύτερο από τα προβλεπόμενα στην οδηγία διαστήματα των τεσσάρων και δύο ετών, αντίστοιχα.

4.3. Προαιρετικά στοιχεία

Με εξαίρεση τη δικαιοδοσία (βλ. 3.7), σχετικά λίγα κράτη μέλη έχουν εφαρμόσει τα προαιρετικά στοιχεία της οδηγίας. Παρότι η αιτιολογική σκέψη 21 ορίζει ρητά ότι τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι πράξεις χειραγώγησης της αγοράς από ελαφρά ή βαρεία αμέλεια συνιστούν ποινικό αδίκημα, πολλά κράτη μέλη φαίνεται να έχουν αμφιβολίες για το αν είναι πράγματι δυνατόν τα υπό εξέταση αδικήματα να διαπραχθούν χωρίς πρόθεση. Ωστόσο, σε ένα κράτος μέλος, η εξ αμελείας συμπεριφορά διώκεται ποινικά όταν το πρόσωπο όφειλε να γνωρίζει ότι οι πληροφορίες είναι εμπιστευτικές ή όφειλε να γνωρίζει ότι η συμπεριφορά βασίζεται σε εμπιστευτικές πληροφορίες· σε ένα κράτος μέλος, ενώ μόνο η από πρόθεση συμπεριφορά θεωρείται ποινικό αδίκημα, η εξ αμελείας συμπεριφορά θεωρείται πταίσμα· σε άλλο, τα κοινά αδικήματα επίσης ποινικοποιούνται σε περίπτωση βαρείας αμέλειας. Σε τρία κράτη μέλη, οι εξ αμελείας πράξεις εν γένει ποινικοποιούνται.

Σε ορισμένες άλλες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη υπερέβησαν επίσης τις ελάχιστες απαιτήσεις της οδηγίας. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν κυρίως την έκταση του αδικήματος της χειραγώγησης της αγοράς, τις κυρώσεις για φυσικά πρόσωπα και την ποινικοποίηση των αδικημάτων κατάχρησης της αγοράς ανεξάρτητα από τη σοβαρότητά τους. Πράγματι, μόνο δύο κράτη μέλη δεν υπερέβησαν τις απαιτήσεις της οδηγίας («κανονιστικός υπερθεματισμός») με τον έναν ή τον άλλον τρόπο.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η οδηγία θεσπίστηκε με σκοπό την ενίσχυση της ακεραιότητας των χρηματοπιστωτικών αγορών και την αύξηση της προστασίας των επενδυτών και της εμπιστοσύνης τους στις αγορές αυτές. Συνολικά, η οδηγία παρέχει προστιθέμενη αξία προάγοντας τους στόχους αυτούς μέσω του ποινικού δικαίου και διασφαλίζοντας την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού τουλάχιστον για τις σοβαρές περιπτώσεις αδικημάτων κατάχρησης της αγοράς.

Με την εξαίρεση του άρθρου 5 (χειραγώγηση της αγοράς), η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών έχει μεταφέρει με ορθό τρόπο τις διατάξεις της οδηγίας σχετικά με την ποινικοποίηση των αδικημάτων κατάχρησης της αγοράς, τις ποινικές κυρώσεις και την ευθύνη των νομικών προσώπων. Για ορισμένα άρθρα, όπως οι διατάξεις σχετικά με τη δικαιοδοσία, δεν διαπιστώθηκε κανένα ζήτημα μεταφοράς. Όσον αφορά τη χειραγώγηση της αγοράς, η εθνική νομοθεσία δεν κάλυπτε συνήθως το στοιχείο της χειραγώγησης με «οποιαδήποτε άλλη συμπεριφορά ή δραστηριότητα» και/ή της «συναφούς με αυτό σύμβασης χρηματιστηριακού εμπορεύματος».

Από την αξιολόγηση προκύπτει ότι η εφαρμογή της οδηγίας θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω: ενώ οι περισσότερες διατάξεις της οδηγίας έχουν μεταφερθεί από τη μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών, συνολικά 11 κράτη μέλη αντιμετώπισαν ζητήματα μεταφοράς με μία ή περισσότερες διατάξεις, όπως επισημάνθηκε στις προηγούμενες ενότητες.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να αξιολογεί τη συμμόρφωση των κρατών μελών με την οδηγία και θα λάβει κάθε κατάλληλο μέτρο για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις διατάξεις της σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.